

Onderwerp: Strategisch onderzoek slibhuishouding
jachthaven en natuurontwikkeling.

Schiermonnikoog, 28 november 2017

Aan de Gemeenteraad

1. Voorstel

De conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport naar de slibhuishouding van de jachthaven overnemen en de jachthaven te laten baggeren door middel van de inzet van een ploegboot.

2. Inleiding

De ontwikkelingen rondom de jachthaven zijn een vaak terugkerend onderwerp in de raadsvergaderingen. Na de discussie over de toekomst van de jachthaven in het najaar van 2012 is het onderwerp in een stroomversnelling terecht gekomen. Ons college heeft in uw raadsvergadering van 24 januari 2017 al aangegeven de noodzaak te voelen om de ideeën, onderzoeken en proeven die zijn uitgevoerd te wegen in een overkoepelend haalbaarheidsonderzoek. Dit voornemen werd door uw raad onderstreept. In de vergadering van 23 mei jl. heeft uw raad een krediet beschikbaar gesteld voor een onderzoek.

3. Het onderzoek

Varianten

De opsteller van het rapport, de heer A.J. Zijlstra, heeft een aantal methodes voor de slibhuishouding onderzocht. In het haalbaarheidsonderzoek heeft hij de volgende punten meegenomen:

- benodigde vergunningen van de diverse overheidsinstanties;
- technische haalbaarheid;
- voor zover mogelijk de kosten (begroting) van de uitvoering;
- subsidie mogelijkheden (Waddenfonds, Omgevingsvisie, Iepen Mienskipfûns etc.);
- mogelijkheden voor (structurele) cofinanciering door externe instanties.

In hoofdstuk 3.3 van het rapport - conclusie en advies – worden de varianten kort beschreven en ook uitgezet in een waarderingsmatrix. Het gaat om 5 methodes:

- ploegen van de haven met behulp van een ploegschip. Het slib wordt op stroom gezet;
- vorm van natuurontwikkeling van een vogelbroedeiland dat zeer langzaam groeit door middel van een slibpomp met een dunne persleiding;
- het DRASMO systeem (plan de Ridder) met als kenmerk een reservoir dat zich vult met zeewater tijdens de vloed en dat het slib via kleppen onderin het reservoir weer naar buiten spoelt met eb.
- keersluis; een uur voor tot een uur na hoogwater kunnen schepen de haven invaren, daarna gaan de sluisdeuren dicht en kan er geen water uit de jachthaven en komt er geen slib van zee naar binnen.
- de baggerwerkzaamheden worden uitgevoerd door middel van een cutterzuiger; het baggerslib wordt via een buisleiding gestort op het Wad direct ten noorden van de haven.

Voor een uitgebreide omschrijving en de (on) mogelijkheden van de varianten verwijzen wij naar paragraaf 4 van het rapport

Natuurontwikkeling

In paragraaf 5 van het rapport gaat de opsteller uitgebreid in op het onderwerp "Natuurontwikkeling". Tijdens het onderzoek wilde geen van de ondervraagde organisaties al antwoord geven op de kansrijkheid van deze optie. Dit kan pas als er daadwerkelijk een aanvraag ligt. Om zeker te weten of deze vorm die Schiermonnikoog kiest ook succesvol zal zijn, is een project aanvraag met een

passende beoordeling de enige manier om duidelijkheid te krijgen. Een proces dat wel veel tijd, moeite, energie en dus ook veel geld gaat kosten. Ook moet de samenstelling van het sediment uit de jachthaven worden onderzocht. Verder is niet bekend wie de toetsing gaat verrichten, het ministerie van EZ of de provincie Fryslân en op basis van welk beleid.

Vanuit de eigendomssituatie bekeken is Natuurmonumenten de meest voor de hand liggende partij om het initiatief te nemen. Natuurmonumenten heeft in de gesprekken aangegeven een project te ondersteunen maar geen initiatiefnemer te willen zijn. Deels heeft dit betrekking op het kostenaspect, het risico en de omvang van een dergelijk project. Ook andere betrokken organisaties hebben aangegeven nu geen initiatiefnemer te willen zijn. Dit is begrijpelijk omdat ook de richting van een initiatief nog niet concreet genoeg is.

4. Financiering

Alle varianten, behalve de methode ploegen, zijn uitgaande van het huidige onderhoudsbudget in onze begroting, te duur. Uit de gesprekken bleek al snel dat organisaties wel projecten en oplossingen willen steunen maar dat een financiële handreiking moeilijk ligt. Ook omdat de oplossingsrichting onduidelijk en nog niet concreet is. Oftewel er is geen geld voor andere varianten dan het ploegen van de jachthaven.

5. Conclusie.

Ploegen is de meest eenvoudige, goedkope en simpele manier van baggeren, met de minste weerstand vanuit de diverse belanghebbende organisaties. Ook houden de gemeente en de stichting jachthaven de regie in eigen handen. Het geeft rust na een lange (politieke) discussie op het eiland en sluit aan op het concept Waddenhaven. In 2017 is gebleken dat het ploegen van de jachthaven een effectieve en goedkope methode is om de jachthaven op een aanvaardbare diepte te houden. Het bijgevoegde evaluatierapport baggeren jachthaven Schiermonnikoog 2017 spreekt voor zich. Ook is voor deze methode van baggeren, op grond van het beheerplan Natura 2000 Waddenzee, geen NB-wet vergunning vereist. Het past binnen de doelstellingen van het beheerplan.

6. Voorstel

Ons voorstel is om de jachthaven van Schiermonnikoog de komende jaren te laten baggeren door middel van de inzet van een ploegboot. De kosten daarvan kunnen worden gedekt uit het huidige onderhoudsbudget voor de jachthaven. Het baggeren van de jachthaven hoeft dan ook niet langer een jaarlijks terugkerend agendapunt voor de raadsvergaderingen te zijn.

In overleg met het bestuur van de stichting jachthaven De Oude Veerdam en de baggeraar gaan we kijken hoe we de ploegmethode kunnen optimaliseren. Bijvoorbeeld door in het najaar een korte ronde ploegen toe te passen.

Wel willen we open blijven staan voor de concretisering van nieuwe initiatieven op het terrein van de regulering van de slibhuishouding van de jachthaven. Een belangrijke factor daarbij is de vraag welke overheidsinstantie - Provincie of Ministerie van Economische zaken – de toetsing aan de Natuurbeschermingswet en het Natura-2000 beheerplan gaat verrichten. Daarover is nog geen duidelijkheid.

Bijlagen die voor u ter inzage liggen in de raadsmap

1. Onderzoeksrapport slibhuishouding jachthaven Schiermonnikoog.
2. Matrix waardering methodes slibhuishouding (hoort bij hoofdstuk 2.2 van het rapport).
3. Plan van de heer de Ridder (Drasmo).
4. Plan van de heer J. Nauta (keersluis).
5. Plan van Sweco (slibpomp).
6. Evaluatie ploegen jachthaven 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,

de secretaris,

de burgemeester,

P.G. Küppers

I. van Gent